

Kom! Sveriges Kommunikationsbyråer
Swedish Association of Communication Agencies

REMISSYTTRANDE

2025-09-23

Ju2025/Sveriges Kommunikationsbyråer

Justitiedepartementet

ju.remissvar@regeringskansliet.se

Remiss av betänkandet Ökad insyn i politiska processer (SOU 2025:52)

Sveriges Kommunikationsbyråer (KOMM) är en opolitisk branschorganisation som ska tillvarata medlemsföretagens intressen, för dagen 211 medlemsföretag som sysselsätter drygt 4500 personer.

Sveriges Kommunikationsbyråer är en branschorganisation för alla typer av konsulter inom kommunikation; såsom reklam, PR, design, event, DM, digital media, actionmarketing, content marketing och redaktionell kommunikation. Vi inspirerar och utbildar våra medlemmar, exempelvis genom att bistå med juridisk rådgivning och ställa krav på s.k. ARU-auktorisering (Ansvarig Reklam Utgivare) - en kurs omfattandes 35 tim i syfte att kvalitetssäkra kompetensen inom marknadsföringens juridik och etik.

Sveriges Kommunikationsbyråer förhandlar riktlinjer för branschavtal, anordnar seminarier, bistår medlemmarna med utbildning, information och rådgivning. Dessutom arbetar vi med opinionsbildning för att öka kännedomen om kommunikationens betydelse för näringsliv och samhälle. Sveriges Kommunikationsbyråer är medlem i European Association of Communication Agencies, (EACA) och är en av huvudmännen för Reklamombudsmannen (RO) och Näringslivets Delegation för Marknadsrätt (NDM).

Sveriges Kommunikationsbyråer ansluter i mångt och mycket till remissvar som lämnats av branschorganisationen PRECIS (<https://www.regeringen.se/contentassets/f6bc7d1544af4551b748f75c30cd19e0/precis-sverige-ab.pdf>) och begränsar sina synpunkter till kapitel 13 i betänkandet om insyn kontakter mellan politiska beslutsfattare och aktörer som vill påverka beslut och det förslag som förs fram om att införa ett helt nytt regelverk för registrering av påverkanskommunikation.

Sammanfattningsvis är Sveriges Kommunikationsbyråer kritiskt till införandet av ett sådant register och avstyrker därmed förslaget.

Generella kommentarer

Inledningsvis - och särskilt ur ett svenskt perspektiv - är vi oroade över förslaget att samla uppfattningar och åsikter i ett offentligt register. Ett offentligt register över åsiktsyttringar är principiellt negativt och gagnar inte den fria åsiktsbildningen i ett demokratiskt samhälle. Den långtgående svenska offentlighetsprincipen utgör en tillräcklig balans mellan offentlig maktutövning och medborgarnas rätt till insyn.

Förslaget inskränker den grundlagsskyddade yttrandefriheten

Det föreslagna regelverket innebär att alla kontakter, samt innehållet och omfattning av dessa kontakter, blir offentliga. Detta kommer att få en negativ påverkan när det gäller incitamentet att ta kontakt med folkvald politiker eller tjänstemän i riksdag eller regering.

RF 2 kap 23 § 1 stycket anger de särskilda krav som gäller för begränsning av yttrande- och informationsfriheten och Sveriges Kommunikationsbyråer kan inte se att något av dessa krav eller särskilda skäl i tillräcklig grad aktualiseras.

23 § 1 st - Yttrandefriheten och informationsfriheten får begränsas med hänsyn till rikets säkerhet, folkförsörjningen, allmän ordning och säkerhet, enskildas anseende, privatlivets helgd eller förebyggandet och beivrandet av brott. Vidare får friheten att yttra sig i näringsverksamhet begränsas. I övrigt får begränsningar av yttrandefriheten och informationsfriheten göras endast om särskilt viktiga skäl föranleder det.

Därtill betonas i bestämmelsens andra stycke att "vid bedömandet av vilka begränsningar som får göras med stöd av första stycket ska särskilt beaktas vikten av vidaste möjliga yttrandefrihet och informationsfrihet i politiska, religiösa, fackliga, vetenskapliga och kulturella angelägenheter.

På samma sätt som källskydd regleras i svensk grundlag (Tryckfrihetsförordningen och Yttrandefrihetsgrundlagen) och skyddar meddelares och uppgiftslämnares anonymitet, menar vi att ett offentligt register med registrering av kontakter som tas med folkvalda politiker riskerar att inskränka yttrandefriheten och därmed är förslaget i strid med grundlag.

Kommitténs hänvisning till andra länders registerlösningar

Sveriges Kommunikationsbyråer menar att kommitténs hänvisningar till andra länders registerlösningar saknar tillräcklig relevans för svensk del, eftersom Sverige redan har en långtgående offentlighetsprincip.

Ökad byråkrati och ökade kostnader

Sveriges Kommunikationsbyråer ser en ökad byråkratisk börda som följd av ett eventuellt införande av ett register för påverkanskommunikation. Därtill kommer mycket sannolikt en gränsdragningsproblematik att uppstå kring "påverkanskommunikation" och dess definition (avsnitt 13.3).

Alternativt förslag

Om regeringen ändå väljer att gå vidare med förslaget anser Sveriges Kommunikationsbyråer, med samma skäl som Svenskt Näringsliv redogör för i sitt remissvar, att ansvaret för att dokumentera kontakterna bör läggas hos mottagaren av information, det vill säga hos beslutsfattare och deras tjänstemän. För en sådan lösning talar att en stor del av informationen redan är tillgänglig, genom att aktörer registreras vid besök i riksdagen och på departementen samt genom de tjänsteanteckningar som upprättas efter kontakter med tjänstemän inom Regeringskansliet. Mottagaren har också bättre möjligheter att bedöma när ett ärende är påbörjat. Likaså blir de administrativa kostnaderna lägre.

Med vänliga hälsningar
Sveriges Kommunikationsbyrå

Linda Nilsson
Vd

Christina Nylander
Förbundsjurist